

MPS

A MAGYAR PROTESTÁNS SEGÉLYSZERVEZET CSALÁDOK ÁTMENETI OTTHONA SZAKMAI BESZÁMOLÓ 2021. évről

ASZÓD VÁROS KÉPVISELŐTESTÜLETE RÉSZÉRE

Az ellátásba került családok főbb statisztikai jellemzői

Az év során 90 fő (33 felnőtt, 57 gyermek) ellátását biztosítottuk. Az otthonba kerülést döntően maguk a szülők kezdeményezték (22 eset), nyolc esetben a család és gyermekjóléti szolgálat, három esetben más intézmény. A szolgáltatási szükségletet 49% (36 fő) a szülők életviteli problémái, 35% (26 fő) a családon belüli konfliktus, 13% (10 fő) esetében a rossz lakáskörülmények, és két esetben a gyermek magatartási problémái indokolták.

I. Az intézmény célkitűzése

Intézmény az átmenetileg lakhatási nehézségekkel küzdő gyermekes családoknak, várandós, esetlegesen bántalmazott anyáknak nyújt segítséget problémáik megoldásában. A bekerülő családok az együttes elhelyezés révén megőrzik egységüket, így a gyermeket vagy gyermekeket nem kell elszakítani szüleiktől a szociális krízis miatt. Ezt az átmeneti ellátást tizenkét hónapra vehetik igénybe a rászorult családok, ami szükség esetén hat hónappal meghosszabbítható. Fontos a családok az intézményből való kikerülésének elősegítése, önálló életének erősítése, erőforrásaik olyan fejlesztése, amelynek segítségével a szolgáltatás igénybe vétele után alkalmassá válnak az önálló életvitel ismételt kialakítására. Ennek megvalósítására komplex családgondozási programot biztosít az intézmény.

II. A szolgáltató tevékenység alapelvei

Az intézmény igénybevétele az önkéntesség elvén alapul, ennek megfelelően a szolgáltató tevékenység elsődleges alapelve az ellátást igénybe vevő szülők és gyermekek emberi méltóságának, önrendelkezési jogának tiszteletben tartása.

Az intézmény által nyújtott szolgáltatásokat olyan módon szervezzük, hogy az ne sértse a családok autonómiáját. A segítségnyújtást minden esetben a kliensi szükségletek határozzák meg. A családok működésébe csak nagyon indokolt esetben avatkozunk be. (Amennyiben az sérti mások életvitelét, vagy a házirendben meghatározott előírásokat) Tiszteletben tarjuk lakóink kultúráját, érték és normarendszerét. Nyitottak vagyunk valamennyi problémájuk megoldásának segítésére. A gondozott családok érdekében együttműködünk mindazon szervezetekkel, magánszemélyekkel, akik hozzájárulnak a reintegráció sikeréhez.

III. Az intézmény működése

A 2021 évi működésre is befolyást gyakorolt a vírushelyzet. Alkalmazkodni kellett a gyermekintézmények számára előírt szabályokhoz (Pl. látogatási tilalom, kijárási korlátozás, higiéniai szabályok, stb). Továbbra is többlet feladatot okozott a gyermekek napközbeni felügyeletének biztosítása. Nagyobb figyelmet kellett fordítani a gyermekek tanulásának segítésére. Több szülő vesztette el munkahelyét, az így kieső jövedelmet kellett pótolni. A bezártság megviselte a szülőket és a gyermekeket is. Ez több konfliktushelyzetet teremtett, a mentálhigiénés segítségnyújtás nagyobb kihívást jelentett a munkatársak részére.

1. Az intézménybe történő felvétel

A felvétel a vírushelyzet ellenére folyamatos volt. Az intézményünkbe a családok saját kérelmük, vagy az illetékes családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, illetve központ javaslata alapján kerülnek felvételre. A felvételtől szóló döntést egy személyes interjú előzi meg, amelyen a család tájékoztatást kap a szolgáltatás igénybevételének feltételeiről, az intézmény működéséről és a házi rendben foglalt szabályrendszeréről, az intézmény vezetése pedig képet kap a család előtt álló kihívásokról, illetve a megoldásra váró problémákról. Kedvező döntés esetén az intézmény a családdal gondozási megállapodást köt. Ebben a megállapodásban a család vállalja, hogy megfizeti az intézmény által megszabott személyi térítési díjat, elfogadja a házi rendet, és együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal. Az intézmény szolgáltatásának igénybevétele önkéntes.

2. Az intézményben végzett gondozási tevékenység

A felvétel után megkezdődik a család komplex családgondozási folyamata, amelynek főbb elemei a következők:

- A folyamatos munkavállalás elősegítése.
- A kikerülési motiváció fenntartása, elő-takarékossági programban való részvétel szorgalmazása.
- A családok belső erőforrásainak feltérképezése.
- A családok rokoni, társadalmi és intézményi kapcsolatainak erősítését, helyreállítását elősegítő szolgáltatások biztosítása.
- Ügyintézés, információ közvetítés, tanácsadás, érdekképviselés.
- Jogsegélyszolgálat.
- Mentálhigiénés segítségnyújtás pszichológus, mentálhigiénés szakember közreműködésével
- Pszichiátriai ellátás biztosítása
- Alternatívák kidolgozása az intézményből való kikerüléshez, és a lakhatás hosszú távú megoldására.
- Kapcsolatfelvétel a szélesebb család körében.
- Albérleti lehetőségek keresése.
- Gazdálkodási terv készítése a kikerülés utáni hónapokra fókuszálva.
- Rendszeres jövedelem – megfelelő munkahely megtalálásának segítése.
- Gyermekjóléti szolgálattal való folyamatos kapcsolattartás.

A gondozást intézményünkben családsegítő, gyermekgondozó, pszichológus, pszichiáter, mentálhigiénés szakember és jogász munkatársak végzik.

3. Az intézményben történő ellátás megszűnése

A család gondozása a gondozási idő lejártá, vagyis egy-másfél év után szűnik meg. A problémák idő előtti megoldódása vagy bármilyen más ok miatt a család is dönthet úgy a gondozási folyamat bármely pontján, hogy felbontja a gondozási megállapodást, és kiköltözik az intézményből. Az intézmény is felbonthatja idő előtt a megállapodást, amennyiben az igénybevevő nem tartja be a gondozási megállapodásban foglaltakat, nem működik együtt az intézmény munkatársaival, nem fizeti a vállalt személyi térítési díjat, vagy súlyosan megsérti az intézmény házirendjét.

IV. A 2021 évben ellátott családok főbb jellemzői

2021-es évben 31 családot gondoztunk, közülük 21 új beköltöző család volt és 20 kiköltöző. A családok közül 11 esetben teljes, 20 esetben egyszülős család költözött be intézményünkbe. A bekerülésre általában összetett probléma miatt kerül sor, fő probléma a lakhatási hiány, amelyhez számos járulékos probléma társul. Ilyen például az, amikor a családon belüli konfliktus miatt szétválik a család, és a gyermeket gondozó –általában anya- lakhatási lehetősége megszűnik. A leggyakoribb eset, amikor az albérletüket felmondják és nincs megtakarításuk egy másik albérlet megfizetésére. Sajnos a kialakult vírushelyzet miatt elvesztett munkahely és bevétel kiesés is megjelent indokként. Jellemzően nincs olyan természetes támogató közegük, családi háttér, akik tudtak volna segíteni lakhatásukban. Valamint az is jellemző, hogy a családoknak nincs állandó bevételük a családtámogatási ellátásokon kívül. Így a legtöbb esetben a beköltözés nem járt egy stabil munkahely feladásával. A munkaerőpiac valamely szegmensében valamennyien elhelyezkedtek, de ez legtöbb esetben nem bejelentett munkahely. Ennek oka összetett: nem rendelkeznek szakképesítéssel, a vállalkozónak is, nekik is jobban megéri az alkalmi foglalkoztatás, naponta, vagy hetente fizetnek munkabért. Az eddigi életük ilyen munkaviszonyból tevődött össze. Folyamatos növekedést mutat a családok életviteli problémái miatt otthonba kerültek száma. Ezek a családok többnyire mélyszegénységből kerülnek hozzánk, akiknél hiányos a tervszerű háztartásvezetés, folyamatosan adósságokat halmoznak fel, pszichésen instabil állapotban vannak, hiányzik életükből a biztonság, folyamatos a stressz állapot, a gyermekeik neveléséből hiányoznak mindazok, amelyek szükségesek a megfelelő iskolai előmenetelhez. Többen állami gondoskodásban nevelkedtek, nem rendelkeznek szülő, családi mintázattal. A folyamatos költözések miatt nem alakult ki kötődésük a helyi társadalmakba. Az egy szülős családok helyzete különösen nehéz, hiszen 2-3 gyermekkel, csak társadalmi jövedelemből nagyon szűkösen lehet megélni, a továbblépésük is többnyire másik otthonba történik. Ők leginkább új párkapcsolattal próbálkoznak. A családok beköltözése után több esetben derült fény pszichés problémákra, melyek megnehezítették a család mindennapjait. Intézményünk pszichiáttere, pszichológusa, valamint mentálhigiénés szakembere nyújtott segítséget problémájuk megoldásához. A beköltöző családok többsége kért segítséget az intézményünk jogászától. Ezek gyermektartási, válási ügyek voltak.

Elő takarékossgát a járványhelyzet miatt a családok nem tudtak képezni.

V. Az otthon által a 2021. évben biztosított szolgáltatások, ellátások

1. A szülők támogatása

- *Háztartásgazdálkodási csoport, életvezetési, gyermeknevelési tanácsadás* Az otthonban lakó családok rendszerint komplex problémahalmazzal küzdenek. Az intézményünkben folyó szociális munka során igyekszünk ezen problémák mindegyikével foglalkozni. Folyamatos nehézséget jelent a háztartásvezetés, az anyagi források beosztásának kérdése, amit kiemelten kezelünk. Felajánljuk háztartási napló vezetését, amelyen a család nyomon tudja követni, hogy mire mennyi pénzt költött, és ennek átlátása után közösen stratégiát dolgozunk ki a források hatékonyabb felhasználására. Hasonlóan fontosnak tartjuk az életvezetési és gyereknevelési tanácsadást, amelyek révén a konfliktus-mentesebbé válhat a családi élet, és a jobb szülői nevelési kompetenciák egyértelműen a gyermekek javát szolgálják.
- *Szülő csoport* A pszichodráma eszközeinek felhasználásával a családok eddigi élettörténetének megjelenítése
- *Jogi tanácsadás* A hozzánk érkező családoknál gyakoriak a rendezetlen jogi ügyek, például a válóperek, gyermektartás-megállapítások, örökségi és ingatlanügyek. Az ilyen esetekben való eligazodáshoz intézményünk jogi tanácsadást biztosít, az ügyintézésben pedig az intézmény családsegítői segítenek.
- *Intézményi kapcsolattartás koordinálása* Az intézményünk munkatársai a szülőkkel együttműködve tartják a kapcsolatot azokkal az intézményekkel, amelyekkel a család kapcsolatban áll. Szükség esetén közvetítünk, kezeljük a felmerülő konfliktusokat, képviseljük a klienseink érdekeit.
- *Adósságkezelés segítése* Az intézményeinkben lakó családoknál a rossz anyagi helyzet miatt visszatérő probléma az eladósodottság. Ennek megoldására segítünk a családoknak felkutatni az adósságrendezési lehetőségeket, szükség esetén pedig szakembert is bevonunk ebbe a folyamatba.
- *Mentálhigiénés tanácsadás és konzultáció* A szülők lelki egészsége kiemelt fontosságú, mind a saját, mind pedig gyermekeik érdekében, de más területeken, például a munkaerőpiacon való érvényesülés terén is nagy jelentősége van. Ezért intézményünkben mentálhigiénés szakember áll a családok rendelkezésére.
- *Munkaerő-piaci reintegráció előkészítése, segítségnyújtás az álláskeresésben* A családok helyzetének javításához elengedhetetlen, hogy a család felnőtt tagja(i) elhelyezkedjenek, és munkajövedelemhez jussanak. Lakóink munkaerő-piaci reintegrációja komplex feladat, szükség van hozzá többek között az önbizalom erősítésére, az önismeret fejlesztésére, a munkalehetőségek felkutatására, egy a munkaadók figyelmét felkeltő önéletrajz elkészítésére, a napirend, a gyerekek iskolába-óvodába járásának megszervezésére, esetenként gyerekfelügyelet biztosítására. Intézményünk dolgozói mindezekben segítenek, hogy a munkaerő-piaci reintegráció sikeres legyen.

- *Telefonálási és internetezési lehetőség* Intézményünkben a lakóknak internetezési és telefonálási lehetőséget biztosítunk az álláskereséshez, a hivatalos ügyek intézéséhez, a családi kapcsolatok ápolásához. A hivatalos ügyek intézésekor szükség esetén intézményünk munkatársai beszélnek a kliens nevében, de alapvetően az az elvünk, hogy ha képes rá, akkor az ügyfél maga intézze az ügyeit.
- *Hivatalos ügyek intézésében való segítségnyújtás* Intézményünk munkatársai segítséget nyújtanak a klienseknek hivatalos ügyeik intézésében, például beadványok, fellebbezések, kérelmek fogalmazásában, űrlapok kitöltésében, képviselik az ügyfelek érdekeit, szükség esetén közvetítenek.
- *Pszichiátriai segítségnyújtás* A lakók körében egyre több pszichiátriai problémával, szenvedélybetegséggel küzdő kliens található. A megnövekedett igényre tekintettel a pszichiáter havonta két alkalommal tart rendelést az intézményben.
- *A szociális segítségnyújtás* a korábbiakhoz képest jelentősen növekedett. Köszönhető ez az Élelmiszerbank felajánlásainak, és a magánszemélyek adakozásának. Külön említést érdemel egy házaspár, aki az évben 5 alkalommal valamennyi lakónak készített meleg ételt egyenként szervírozva, (Töltött káposzta, pörkölt, kocsonya, disznótoros...) a gyermekeknek édességet biztosítottak. Mindezek mellett jelentős mértékű tárgyi eszközök, ruhanemük kerültek adományozásra.

2. A gyermekek számára biztosított szolgáltatások:

- *Játszóház* A gyerekek fejlesztésének, közösségi részvételének eszköze a heti rendszerességgel megtartott játszóházi foglalkozás.

A játszóház arra is alkalmat teremt, hogy a képzett nevelők a gyakorlatban is mintát közvetítsenek a szülők felé a gyerekekkel való helyes foglalkozásról, az erőszakmentes konfliktuskezelésről, illetve arra, hogy a szülők megtapasztalják, hogy a gyermekekkel való foglalkozás, a közös játék mennyire javíthat egy gyermek lelki állapotán, magatartásán.

- *Korrepetálás* A családi háttér esetleges hiányosságai miatt a nálunk lakó gyerekek sokszor küzdenek tanulási nehézségekkel. Ezért a korai fejlesztés mellett a konkrét iskolai feladatok sikeresebb teljesítésében is segítünk a gyerekeknek, amennyiben szükség van rá. Az intézmény könyvtárában elérhetőek fejlesztő kiadványok és kötelező olvasmányok.
- *A pedagógiai szakszolgálat szolgáltatásaihoz való hozzáférés biztosítása* Fontosnak tartjuk, hogy az intézményeinkben lakó gyerekek minden szolgáltatáshoz hozzáférjenek, ami sikeresebb életpályához segítheti őket. Ennek érdekében jó kapcsolatot alakítottunk ki a helyi pedagógiai szakszolgálattal, amelynek szolgáltatásait – fejlesztés, gyermekpszichológus – a nálunk lakó gyerekek rendszeresen igénybe veszik.
- *A köznevelési intézményekhez való hozzáférés biztosítása* A helyi iskolával és óvodával régi kapcsolatot ápolunk. Ezen intézmények azonnal felveszik a hozzánk költöző családok gyermekeit, a sajátos nevelési igényűeket is, akár a tanév végén is.

3. A családok számára biztosított szolgáltatások

- *Személyi higiéné biztosítása, mosási lehetőség, tisztító és tisztálkodási szerek biztosítása, ruhanemű, textil, ruházat, ágynemű, törölköző.* Intézményünk közös fürdőszobában, beosztás szerinti mosógéphasználattal biztosítja a tisztálkodási és mosási lehetőséget. A lakószobák tisztán tartását és a közös helyiségek szintén beosztás szerinti takarítását naponta ellenőrzi. Intézményünk rendszeresen fogad ruhaadományokat intézményektől és magánszemélyektől.
- *Élelmezés, főzési lehetőség, élelmiszer nyersanyag biztosítása, élelmiszersegély-akciók* Intézményünkben közös konyhák állnak a családok rendelkezésére. Krízis esetén alapvető élelmiszerekkel segítjük a családokat. Az elmúlt évek során jó kapcsolatot építettünk ki a Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel, amely rendszeresen támogatja a családjainkat élelmiszerekkel.
- *Szolgáltatásokhoz és juttatásokhoz való hozzáférés biztosítása* A hozzánk érkező családok sok esetben nem jutnak hozzá azokhoz a szolgáltatásokhoz, illetve szociális juttatásokhoz, amelyekre jogosultak lennének, és amelyek javíthatnának a helyzetükhöz. Az intézményünkben töltött idejük alatt tájékoztatjuk az őket megillető szolgáltatásokról és juttatásokról, és segítünk az ügyintézésben, hogy azokhoz hozzá is jussanak.
- *Egészségügyi ellátáshoz és védőnői szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása* A hozzánk érkező családok sokszor különféle egészségügyi problémáktól szenvednek. Ezek megoldása, illetve kezelése elengedhetetlen fontosságú az egészségük, de akár munkaerő piaci, iskolai lehetőségeik, teljesítményük javítása érdekében is.
- Ezért gondozási programunk részét képezi az egészségügyi problémák feltérképezése, és azok kezelésének elősegítése. Anyagi krízis esetén intézményünk segítséget nyújt a gyógyszereik kiváltásához.
- *Családi nap, közösségi programok* A család kohéziójának erősítéséhez fontosnak tartjuk, hogy intézményünk évente többször olyan programokat biztosítson, amelyeken az egész család részt vesz. A közös élmény jótékonyan hat a családtagok lelki egészségére, a családok felnőtt és gyermek tagjai közötti kapcsolatra, illetve családok egymás közötti és az intézmény munkatársaival való kapcsolatára is.
- *Önsegítő csoportok* Intézményeinkben önsegítő csoportokat is szervezünk, mert úgy véljük, hogy a klienseink helyzetének javításához elengedhetetlen, hogy pozitív példákat lássanak, amely pozitív példákat leginkább saját közegük, saját sorstársaik tudják biztosítani számukra. Egyes klienseink – a munkaerőpiacon, a családi kapcsolatok rendezésében, a gyerekeknevelésben elért – sikerei ösztönzőleg hathatnak intézményünk más lakóira is.

VI. Az év főbb programjai

A járványhelyzet miatt a korábbi években megszokottól eltérően szűkebb volumenű rendezvényeink voltak.

- Külső szakemberek vezetésével folytatódott a szülő csoport. Pszichodráma elemekkel felhasználásával dolgozták fel életük fontos eseményeit 4 alkalommal megtartott csoport foglalkozás keretében.

- **Farsang** –Az ünnepségre a családokkal közös fánksütéssel, díszítéssel készülődtünk, mindenki beöltözött, felnőttek és gyermekek egyaránt. Mindenki nagyon jól érezte magát, a farsang végét a farsangi bál zárta le, mely közös táncolással, mókával ért véget.
- **Családi nap** Nyár elején a szokásos családi napokat megtartva a hagyományá váló közös bográcsozással, főzéssel, sport programokkal töltöttünk egy napot. A főzéshez az alapanyagokat, felszereléseket Intézményünk biztosította. Vállalkozó családfők, szülők készítettek közösen kollegáinkkal az ételeket, az anyák süteményt sütöttek, míg a gyerekek sportvetélkedőn vettek részt.
- Az év során a családoknak biztosítottuk Intézményünk klub helyiségét, hogy a családtagok születésnapját meg tudják ünnepelni, ahol elkülönülve megünnepelhették az eseményt.
- A vírushelyzet miatt nem volt mód sem a Húsvét megünneplésére, a Mikulás látogatása viszont nagy örömet okozott.
- **Karácsony** volt lehetőségünk közösen megünnepelni. A lakók műsort állítottak össze, adományozóink révén nagyon sok ajándék került a karácsonyfa alá.

Krízisközpont és félutas ház

A krízisellátásban részesült személyek száma az elmúlt évi 39 főről 47 főre növekedett. Az anyák száma 2 fővel, a gyermekeké 6 fővel emelkedést mutat. Az anyák életkorát tekintve többségük 25-35 év közötti (7 fő), és 35-45 éves (5 fő). A 18 anya közül 11 fő költözött vissza a bántalmazóhoz, 5 fő családok átmeneti otthonába, egy fő rokonokhoz költözött, egy anya gondozása jelenleg is folyamatban van. Három esetben történt rendőrségi feljelentés a bántalmazó ellen. A gondozási folyamat során első lépésként a mentálhigiénés szakember felméri a bántalmazottak pszichés állapotát, amelynek függvényében kerül meghatározásra az intervenció. Amennyiben speciális beavatkozásra van szükség, az intézmény pszichológusa, illetve pszichiátere veszi fel az érintettel a kapcsolatot.

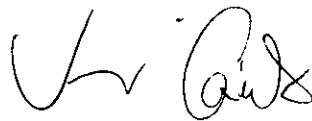
Egyre gyakrabban fordul elő, hogy az otthonba érkezők már pszichiátriai gyógyszeres kezelés alatt állnak. Amennyiben indokolt, a pszichiáter utasítása szerint a gyógyszer bevitelére kontrolláltan kerül sor. A gondozási folyamat kezdetén a mentális gondozás mellett intenzív munkát igényel az ügyintézési feladat: a bántalmazott orvosi ellátása, az iskolában magántanulói státusz intézése, óvodai beíratás, bankszámla létesítés, transzfer ellátások átírányítása, rendőrségi feljelentés, hiányzó ruházat, iskolai felszerelés pótlása, stb.

Tapasztalataink szerint a krízisállapot 5-10 nap elteltével enyhülni kezd, a gyermekek is beilleszkednek az otthon életébe. A nagyobb fiú gyermekeknél, - akiknél erős az apai kötődés- nehezebben megy a beilleszkedés, két édesanya is ezen gyermekek „nyomására” költözött vissza a bántalmazóhoz. A krízisállapot megszűnése után azonnal felmerül a továbblépés dilemmája. Az önálló egzisztencia megteremtése 2-3 gyermekkel csaknem megoldhatatlan, mivel klienseink kizárólag szegénységből érkeznek. A változásra elkötelezettek számára a családok átmeneti otthona jelenti az egyetlen kiutat. Tapasztalunk olyan próbálkozásokat, amelyek új párkapcsolat létesítésén keresztül vezetnének a lakhatás megoldásához.

A félutas ház szolgáltatást igénybe vevő család nagy erőfeszítéseket tesz helyzetük rendezésére. Az édesanya számára a legnagyobb nehézség a kamasz gyermekeinek nevelése. Folyamatosan igénylik a mentálhigiénés szakember (mentor) segítségét, aki naponta átbeszéli az édesanyával az aktualitásokat, segíti a munkahelyi beilleszkedést, a gyermekek iskolai kudarcait kezeli, befogadó iskolákkal konzultál, tartja a kapcsolatot a bántalmazóval, segíti az új párkapcsolat problémáit.

A krízisközpont és félutas ház ellátottjait pszichológus, pszichiáter, mentálhigiénés szakember, jogász, valamint esetmenedzser segíti.

Kerepes, 2022.02.17.

Kupa László
elnök